

ÅRSPLAN 25/26

Alvehetta FUS barnehage

Alvehetta

INNHOOLD

1. Om årsplanen og FUS sine mål for barnehagene

Visjon
Verdier
Hovedmål

2. Om barnehagen

3. Vårt verdigrunnlag

Barn og barndom
Demokrati
Mangfold og gjensidig respekt
Likestilling og likeverd
Bærekraftig utvikling
Livsmestring og helse

4. Barnehagens formål og innhold

Sosioemosjonell støtte og veiledning
Organisering og ledelse
Læringsstøtte

5. Barns medvirkning

6. Samarbeid

Foreldresamarbeid
Samarbeid med andre instanser

7. Overganger

Tilvenning i barnehagen
Overganger innad i barnehagen
Overgang mellom barnehage til skole

8. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Lærende organisasjon
Planlegging
Vurdering
Dokumentasjon
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

9. Barnehagens fagområder

**BARNET
FØRST!**

1. OM ÅRSPLANEN OG FUS SINE MÅL FOR BARNEHAGENE

Denne årsplanen skal vise hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Årsplanen skal også beskrive hvordan vi jobber for å nå FUS sine felles målsetninger for barnehagene.

Visjon:

Sammen gir vi barndommen verdi: Vennskap, lek og glede og hverdagsmagi

Visjonen er vår ledestjerne og den staker ut en retning for hva vi ønsker at FUS barnehagene skal oppnå – nå og i fremtiden. Visjonen er det vi strekker oss etter hver dag i møte med barn, foreldre og kollegaer.

Våre metoder for å jobbe mot visjonen:

- Vi ønsker at barn og ansatte skal føle glede over å kunne være sammen og skape magiske stunder og relasjoner som gir grunnlag for vennskap, trygghet og trivsel.
- De ansatte skal få jobbe med det de brenner for og har lyst til å lære mer om. Dette gir engasjerte ansatte som barna vil ønske å være sammen med.
- Leken har en stor egenverdi og har derfor en stor plass i vår hverdag.
- De ansatte skal se etter hvert enkelt barns sterke og positive sider, og bevisst synliggjøre disse i hverdagen. Dette mener vi er viktig for å styrke barnets selvfølelse og selvbildet, og på den måten vise barnet at vi ser «deg» for den du er og ikke det du får til.
- Vi ønsker at alle barn skal oppleve å ha en venn, og dette jobber de ansatte målrettet for å oppnå. De tilrettelegger for at nye vennskap skal oppstå på tvers av kjønn, alder og avdelinger ved å tilby variert lekemiljø, reflektere nøye over gruppesammensetninger, skape gode fellesopplevelser og ikke minst styrke hver enkelt sin lekekompetanse.

- Vennskapets mange sider mener vi er viktig å få frem, slik at barn forstår hva det vil si i praksis. En venn er en som venter på deg, som deler med deg, som finner på gøy ting, som skaper gode relasjoner, som kan være uenige og til og med krangle litt, for så å komme frem til gode løsninger, som kan trøste, tåle at du viser ulike uttrykk og følelser, og som kan gjøre deg godt.
- En venn kan være et barn, men også en voksen. Vi ønsker at et barn skal oppleve følelsen av å høre til og at andre liker deg for den du er. Og det skal vi jobbe for å oppnå. Og til dette arbeidet vil vi forvente at foresatte bidrar med hjemme.
- De ansatte skal oppleves som omsorgsfulle, interesserte, varme, rause og tålmodige.
- De ansatte skal hjelpe barna med å bli den beste versjonen av seg selv.

Verdier:

Glødende, skapende og tilstedeværende

Verdiene er kulturbærerne i FUS. Verdiene forteller hva vi står for, hva vi tror på og hva som er viktig for oss. De er en kilde til motivasjon og inspirasjon i det daglige arbeidet i barnehagen på veien for å virkeliggjøre visjonen.

Vår jobb er å skape en god og trygg hverdag som små og store ønsker å være en del av. Vi har derfor høye forventninger og krav til personalet. Vi ønsker at alle som kommer til oss vil få en følelse av at her er det godt å være.

Verdier beskrives som atferd og understøtter barnehagens prinsipper, etikk og kultur.

Våre metoder for å jobbe i tråd med verdiene:

- Vi i Alvehetta FUS barnehage er glødende når vi:
- Får barna til å trives sammen med oss.
- Skaper magiske øyeblikk.
- Hjelper barn å mestre.
- Tar barn på alvor.
- Gjør hverandre gode.
- Viser arbeidsglede og engasjement.
- Har humor, leker og byr på oss selv.

Vi i Alvehetta FUS barnehage er skapende når vi:

- Gir barna hverdagsmagi.
- Lar barn medvirke.
- Er spontane og lekende.
- Er løsningsorienterte.
- Gir hverandre glede.
- Er nysgjerrige og undrende.
- Er kreative og fantasifulle.
- Gir hverandre handlingsrom.

Vi i Alvehetta FUS barnehage er tilstedeværende når vi:

- Leker.
- Lytter, og er her – og – nå med barnet.
- Undrer oss sammen med hverandre.
- Legger til rette for vennskap og gode relasjoner.
- Gir barna omsorg, trygghet og kjærlighet.
- Oppmuntrer, viser tålmodighet, motiverer og inspirerer.
- Har en god dialog med foresatte.

Hovedmål

- FUS barn har et positivt selvbylde
- FUS barn er trygge og forskende, trives i lek og har vennekompetanse
- FUS barn gleder seg til “resten av livet”, og vet at de har påvirkningsmulighet og at innspillene deres teller
- FUS barn har det gøy i barnehagen

Våre metoder for å jobbe mot målene:

I FUS barnehagene har vi et felles slagord, «Barnet først». Det innebærer at alt vi gjør skal være til barnets beste. «Barnet først» er også navnet på vår kompetansesatsing, der målet er et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet i alle våre barnehager. I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik: Først en beskrivelse av hva rammeplanen sier, så en beskrivelse av hvordan vi vil gjennomføre dette i praksis.

2. OM BARNEHAGEN

Alvehetta FUS barnehage eies av Trygge Barnehager AS og driftes av FUS AS. Barnehagen åpnet 20.04.2016, og har plass til 62 barn i alderen 0-6 år.

VI ER EN BARNEHAGE MED 3 AVDELINGER:

Bjørnunge 0-2 år. Mobil: 97109171

Revungene 2-3 år. Mobil 90898674

Ekornbarna 4-6 år. Mobil 95109686

Alvehetta FUS barnehage ligger sentralt og fint til på en solrik tomt på Nidelvåsen på Bjorbekk, ikke så langt fra hverken E 18 eller sentrum. Her kan vi enkelt besøke skogen, bondegårder, Nidelva ved Vrengen, og Bjorbekktunet hvor vi har vanntilvenning. Vi går gjerne til skolene på Asdal og Strømmen Oppvekstsenter eller hoppbakken som er veldig populær. Bybussen tar oss rundt om i nærområdet, vi besøker flotte steder som Biblioteket, Lekeplassen på Torvet og Barbu, Vitensenteret, Fiskebrygga, Hove, Spornes, Glassheisen, Kuben m.m.

Besøk gjerne vår hjemmeside www.fus.no/alvehetta, eller vår Instagram og Facebook side for å lese mer om oss.

Vi bruker Mykid som kommunikasjonsverktøy, og alle foresatte må huske å registrere seg der, samt laste ned appen og sett på varsler.

BARNEHAGENS FOKUSOMRÅDER

Vårt hovedfokus er at barnet beste vurdering skal komme først, og at lekens verdi opprettholdes gjennom arbeid knyttet til Egenledelse i lek og læring, CLASS og TIK (tuning into kids). For å oppnå dette har vi noen bevisste holdninger til for eksempel mat og helse, vennskap og inkludering, risikolek og robuste barn.

Mat og helse

Kvaliteten på kosthold og måltider er viktig for barns utvikling og trivsel. Sunt og næringsrikt kosthold kombinert med mye fysisk aktivitet, vet vi bidrar til en god psykisk helse og energi for å kunne leke, være kreativ, konsentrere seg og utøve god sosial kompetanse m.m. Barnet vil få oppleve seg selv som en positiv del av et felleskap med gode rammer for å bygge relasjoner og vennskap med andre barn og ansatte. Vi serverer alle måltidene hos oss.

Mat er et tema som engasjerer oss, og det er mange meninger og forskninger om hva som anbefales for

barn i en viktig utviklingsfase. Vi tenker at vi som barnehage har et stort samfunnsansvar, og er en viktig arena for å bidra til at barn får gode matvaner gjennom et godt tilbud om sunn mat som gir gode utviklingsmuligheter. Riktig mat gir barn gode byggeklosser for vekst og ikke minst gode erfaringer med at måltid er noe positivt og samlende.

Vi jobber hele tiden for å finne gode erstattere for ultraprosessert mat, og mat med lavt innhold av salt og sukker. Vi velger magre produkter der dette er vesentlig, og bør inneholde mest mulig rene råvarer. Vi unngår mat «uten tilsatt sukker» da dette ofte er tilsatt erstatningsstoffer vi ikke trenger å gi barna. Vi serverer grønnsaker og frukt hver dag, baker grovt brød selv, og varmrettene lages flere dager i uken, hvor mest mulig er fra bunnen med variert innhold av fisk, kjøtt, kylling eller uten kjøtt. Vi jobber for å unngå mye matsvinn, kjøper norske produkter der det er mulig, og har bærekraftig utvikling med i våre avgjørelser og vurderinger der vi kan innenfor våre økonomiske rammer.

Barns psykiske og fysiske helse

Barns psykiske og fysiske helse er avhengig av at de får mulighet til bevegelse og utforskning i ulike miljøer, bruke kroppen, lære å sette grenser for seg selv og på den måten tilegne seg gode erfaringer og vaner som barnet vil ha gode av også i voksen alder.

Utelek og turer er ikke bare kjempegøy, men barna får også god erfaring med bevegelsesglede, kunnskap og undring rundt naturens mysterier, og muligheter til å kreativ lek og aktiviteter i felleskap, og viktige mestringsopplevelser. Vi har turmuligheter til gapahuk, egen grillhytte, områder hvor bybussen tar oss, og hengekøyer som barna kan sove/hvile i. Vi er utrolig heldige som har så flotte ansatte som trives godt ute, er lekne, engasjerte og løsningsfokuserte.

«Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring» Rammeplan for barnehagen, 2017

Kroppen er min

Hvert år blir får førskolebarna delta i «koppen er min». Her får barn mulighet til å lære om kroppens funksjoner, toleranse for våre ulikheter, grenser og respekt for egen og andres kropp, inkludering ol. Vi forteller også om Norske lover for å sikre at barn har det trygt og godt. Det er nemlig ikke sånn at barn automatisk vet hva som er lov for andre å gjøre med og mot dem, og på den måten lærer barn å kunne si ifra til noen trygge voksne dersom de opplever psykisk og/eller fysisk vold, seksuell mishandling for eksempel. Vi ønsker at alle våre barn har et godt selvbylde og en trygg oppvekst hvor de har mulighet til å være lykkelige barn. «Kroppen er min» samlingene utføres av pedagogiske ledere som er sertifiserte.

Robuste barn

De første 1000 dagene i et barns liv legger grunnlaget for barnets utvikling og hvordan deres liv kan bli. Psykisk helse og robusthet henger godt sammen, og vi jobber for at barna skal lære å håndtere det livet har å by på av gleder og vansker. Vi jobber for at barn skal lære om våre ulike følelser, hva dette gjør med oss på ulike måter, og støtte til å finne gode metoder for å uttrykke dem uten at det skaper negative situasjoner for barnet selv og de rundt.

Livet er en stor blanding av gleder og sorger, motstand og medgang, utfordringer og seiere, oppturer og nedturer, å ikke få til det man ønsker fordi man er utrengt og da må man øve mer, og noen ganger er det sånn at noen andre er og blir bedre enn oss i ulike ferdigheter. Risikolek er livsviktig måte for barn å øve på blant annet dette.

Barna skal få lære at de har en stemme, at de kan si at de ikke vil og at de kan mene noe annet enn for eksempel en voksen. Det betyr ikke at de dermed får det akkurat slik de vil, for det er også en øvelse, å godta at en må gjøre noe når man egentlig heller vil noe annet. Det vil de jo møte i skole, arbeidsliv, hjemme, på idrettsbanen, lege/tannlege osv. Vi vil at barna skal være trygge i seg selv, på den måten at de har de riktige og nyttige verktøy for hvordan de kan hjelpe seg selv til å ha et godt liv med mange muligheter. Barns kognitive, sosiale og emosjonelle utvikling er kjempeviktig, og er en oppgave vi i samarbeid med hjemmet må løse best mulig. Da må vi huske at øvelse gjør mester, gi barna rom for utforskning, prøving og feiling, ikke overbeskytte og rydde vei i den grad det faktisk kan hemme barna og ikke hjelpe dem.

Vennskap og inkludering

Vennskap og inkludering er viktig for barns trivsel. Det å være viktig for noen, ha noen å dele opplevelser med, le sammen med, være savnet, og i perioder være skikkelig uenig med. Dette må vi ikke undervurdere. I en barnehage vil betydningen av «vennskap» være annerledes for et barn på ett år, og ett barn på 4 år. «Bestevenn» er en betegnelse våre barn vil få mer av i skolealder, og er et begrep vi ønsker å bruke i minst mulig grad. Barn møtes ofte over felles interesser, lekeforståelse, og at de har det gøy sammen. Dermed kan dette i praksis bety at de skifter lekevenner oftere enn vi som er eldre. Vi ønsker at barna får

«Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger»

«Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut»

Rammeplanen for barnehage, 2017

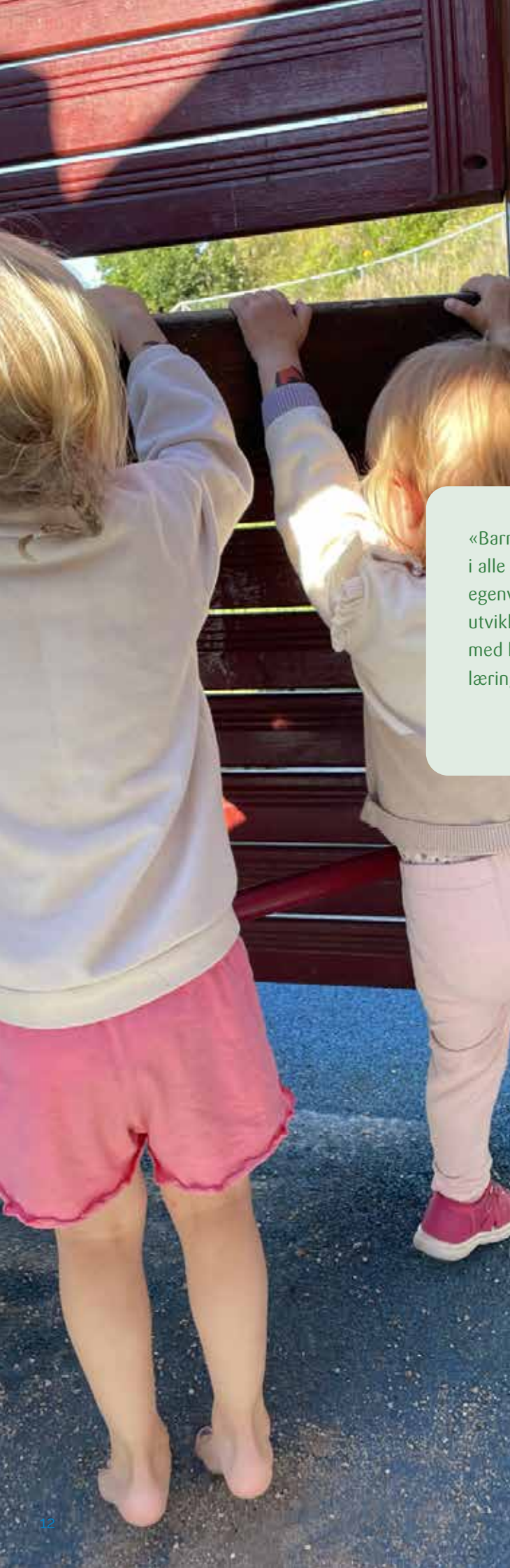
mulighet til å bygge mange vennskap, slik at man ikke blir så sårbar en dag noen er borte og fordi det å kunne bygge relasjoner er en ferdighet man trenger for å tilpasse seg nye miljøer man møter i sitt liv. Bevissthet rundt dette bidrar til å skape gode leker og arenaer med flere barn hvor det er rom for alle.

Barn er ulike, og alle våre barn øver på ulike ting gjennom årene de er i barnehagen, her og i alle andre barnehager. Årsaker til hva barn øver mye på kan være mange, og noe er knyttet til faser i livet, utviklingsløp, egne opplevde erfaringer, gener eller helseårsaker. Disse prosessene kan påvirke de rundt på ulike vis, både positivt og iblant, negativt. De barna man legger best merke til er gjerne de barna som øver på sosiale ferdigheter, impuls kontroll og følelsesregulering. Barn kan oppleve episoder med blant annet fysiske handlinger og utsagn som sårer. I slike situasjoner er det viktig at foreldre ser helhetsbildet og minner seg selv på at barnehagebarn øver. Vær åpen for at barn kan ha nedsatt funksjonsevne. Husk på at det ofte ikke handler om at barn ønsker å sære noen eller gjøre noen vondt med hensikt, men at de ferdighetene som gjør at man klarer å kontrollere handlingene sine er under utvikling og trenger ekstra støtte. Vi ser disse barna, og vi ser de barna som påvirkes. Derfor har vi gode tiltak som igangsettes i samarbeid med foresatte og evt instanser dersom det er aktuelt. Derfor har vi grundige vurderinger for ulike valg vi tar i hverdagen. Øving tar tid, og vi skal jobbe for å hjelpe alle på best mulig måte i vårt gruppetilbud.

Hos oss ekskluderer vi ikke barn, vi inkluderer. Alle har et ansvar for å inkludere alle barn, også de barna som har synlige ting de øver på. Alle mennesker har et grunnleggende behov for å bli likt og ønsket. Ingen er kun «slemme», og derfor er vi bevisste på å si noe om en handling som er slem, og ikke menneskets personlighet, for det er to helt ulike ting. Barn som øver, trenger at vi som er voksne kan forklare dette for barn som undrer, at alle øver på ulike ting, og at spesifikke hendelser oftest ikke har vært personlig ment, men noe spontant som ikke lot seg stoppe, og at de ansatte i barnehagen hjelper barna som er involvert. Dette er en inkludering vi brenner for og som er helt avgjørende for barns trivsel og psykiske helse.

Våre ansatte har kompetanse innen egenledelse i lek og læring, og tilrettelegger for å skape en best mulig lek- og læringsarena for alle barn i et trygt miljø det er godt å være en del av. En arena hvor man kan få lov til å finne ut «hvem er jeg» og oppleve seg selv som god nok. Dette krever at vi ser og hører hvert enkelt barn. Barn trenger å få mulighet til å leke. Leken endrer seg i takt med barns utvikling og alder. Det er gjennom leken vi ser de gode relasjoner og samspill oppstår, og vennskap bygges. Dette synliggjør vi gjennom vårt pedagogiske arbeid og måten våre lekemiljøer utvikles som baseres på observasjoner av barns interesser og behov, og medvirkning.

Info om våre ansatte kan du finne via denne linken <https://fus.no/alvehetta/ansatte-i-barnehagen>

3. VÅRT VERDIGRUNNLAG

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7)

Barn og barndom

«Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Vårt syn på barn og barndom:

I Alvehetta FUS barnehage skal vi gi barn en trygg barndom. Trygge barn lærer, utforsker, trives, leker og utfolder seg. Vi tar barna på alvor, viser respekt, lytter og støtter og behandler dem som likeverdige mennesker. Vi er opptatt av å se hvert enkelt barn, finne deres språk og møte dem der de er. Barna skal være omgitt av voksne som virkelig liker å være sammen med dem, og er glad i dem. Som de kan stole på vil dem vel og være deres støttespiller.

Demokrati

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Gjennom å jobbe bevisst med demokrati, lærer man barn å bli mer tolerante og inkluderende overfor andre og skaper en forståelse for at man er en del av et større fellesskap hvor alle har en viktig rolle.

Våre metoder for å fremme demokrati:

- Barn skal få oppleve at det de mener, opplever og tenker er viktig.
- Barna skal oppleve å bli hørt, lyttet til, respektert og få mulighet til å delta i avgjørelser som påvirker dem selv.
- Gi rom for at barn kan bidra og medvirke til barnehagens innhold.
- Gi barn mulighet til å ytre seg, bli hørt og delta i et inkluderende fellesskap.
- Skape en forståelse for samfunnet og være en del av et fellesskap.
- Vi deltar i demokratitoget under Arendalsuken.

Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9).

I barnehagen vår setter vi pris på mangfold og fremhever de positive sidene ved det å være forskjellige, enten det gjelder kultur, etnisitet, familiesammensetninger eller personlighetstrekk. Barn hos oss skal oppleve å bli behandlet med samme respekt som vi ville vist voksne, og ha tro på seg selv. På den måten mener vi barn lærer å vise respekt tilbake og vise toleranse for mangfoldet.

I en barnehage skal det være rom for alle. Alle mennesker er like verdifulle. Dette er holdninger de ansatte skal jobbe bevisst rundt og selv utøve som de viktige rollemodellene vi er. I dette holdningsarbeidet er det et felles ansvar, og derfor vesentlig, med et godt samarbeid med foresatte, siden barna ser og lærer av dem også.

Mobbing:

«mobbing av barn i barnehagen er handlinger fra voksne og/eller barn som krenker barnets opplevelse av å høre til og være en betydningsfull person i fellesskapet.»
(Lund m.fl.2015)

Mobbing handler om å bli utestengt fra fellesskapet. Derfor er vi i Alvehetta FUS barnehage tydelige på at mobbing er en uakseptabel handling, og må da også kunne skille mellom barns øving og hva som er en mobbehandling. Vårt fokus er at det er handlingen som ikke aksepteres og ikke barnet som mobber som person.

Vi jobber aktivt for å forebygge mobbing og utestenging i vårt barnehagetilbud. Forekommer dette vil det settes i gang en aktivitetsplan raskt. Dette gjør vi i nært samarbeid med de familiene som er involvert, og tar på største alvor.
Mål: Personalet og foreldre har et felles ansvar for å forebygge, og hindre at mobbing utvikler seg.

Forebygging av mobbing:

- Vennskap som temaarbeid.
- Alle barn skal ha noen å leke med.
- Egenledelse i lek og læring.
- Kunnskap om hva mobbing hos barnehagebarn er, og unntakene ved nedsatt funksjonsevne eller alder.
- Tilstedeværende ansatte som er observante.
- Foreldresamarbeid.
- Barnas verneombud. Kurset gjennom Stine Sofies Stiftelsen.
- Felles info om hvordan barnehage og hjem, bidrar til inkludering av alle barna hos oss.
- Jobber for en inkluderende holdning, og kunnskap om barns utvikling og at de øver på ulike ting.
- Grensesetting.

Avdekking av mobbing:

- Samtaler med barna.
- Observasjoner, og åpent sinn.
- Foreldresamarbeid.
- Tilstedeværende ansatte.

Håndtering:

- Foreldresamarbeid/møte
- Samtale og støtte de involverte.
- Være nysgjerrige på miljøet rundt barnet som mobber, kan det handle om noe annet.

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10)

Våre metoder for å fremme likestilling og likeverd:

- Jobbe aktivt med å gi gutter og jenter like muligheter gjennom tilrettelegging av det fysiske miljøet og tilby variert litteratur og leker.
- Gjennomføre holdningsskapende arbeid ved å være gode rollemodeller, og bevisst på egne utsagn og holdninger. Snakke om hva som gjør oss forskjellige og hvorfor det er så bra.
- Synliggjøre ulike familiesammensetninger og måter barn kommer til verden.
- Være nysgjerrige sammen med barna overfor det som er annerledes og tørre å snakke om at vi er forskjellige.

- Lage intern tiltaksplan/aktivitetsplan for hva som skal gjøres i barnehage og hjemme.
- Vurdere om andre instanser må hjelpe.
- Samtaler tas ikke over hodet på barna.
- Uavhengig av handlinger skal alle barn inviteres til bursdag for de ulike gruppene. Vi ekskluderer ikke noen, men lager gode avtaler. Det er IKKE barnet som velger hvem som skal inviteres i bursdag. Dette er de for små til i barnehagealder.

Våre metoder for å fremme mangfold og gjensidig respekt:

- Møte barna med nysgjerrighet og anerkjennelse.
- Være barns talsperson for å hindre utenforskap.
- Synliggjøre mangfoldet i barne- og personalgruppa, og familiene.
- Snakke om ulikheter og hvorfor dette er positivt.
- Markere ulike høytider og tradisjoner som er representert i barnehagen.
- Jobbe bevisst med holdningsskapende arbeid innad i personalgruppa, og sammen med barna og foresatte.
- Ha nulltoleranse for mobbing, rasisme og diskriminering.
- Respektere barnets integritet.
- Bidra til stolthet over egen kultur.

Likestilling og likeverd

- Ha fokus på hva hver enkelt har lyst til å gjøre uten å tenke kjønnsmonster.
- Ta barn på alvor. Svare på deres spørsmål tilpasset aldersgruppen.
- Være en voksen som barn ønsker å dele sine tanker og ideer med.
- Jobbe aktivt for at alle barn er inkludert i lek med andre.
- Bidra til at alle barn opplever mestring og har tro på seg selv.
- Se og lytte til hvert enkelt barn.
- Legge til rette for å forstå hverandre ved å lære enkle ord på alle sitt morsmål.
- Gi rom for barns kulturforskjeller.

Bærekraftig utvikling

«Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden»
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10)

Å lære barn om bærekraftig utvikling allerede i barnehagen, vil ha mye å si for deres holdninger til bærekraft videre i livet. Vår rolle som forbilder og veiledere har stor betydning for hvor godt barna vil forstå dette, slik at de etter hvert blir mer bevisste selv også i hvordan de kan bidra. Hvordan de kan ta vare på seg selv, hverandre og omgivelsene. Vi mener at denne læringen skjer best i aktivt sosiale interaksjoner slik at de oppleves som mer meningsfylte for barna. Ved å legge opp til barns medvirkning og aktive deltagelse, vil man lettere oppnå en nysgjerrighet og undring, som kan gi

dem en bedre betydning av det de holder på med. Gjennom vårt fokus på bevegelsesglede, vil barna få mange opplevelser og nyttige læringssituasjoner som vil bidra til økt bevissthet rundt bærekraftig utvikling. Begrepet bærekraft er stammer fra det latinske ordet sustenere, og betyr å støtte opp under eller opprettholde. Environmental identity development (EID) baseres på Eriksons teori (1980) om psykososiale stadier for identitetsutvikling som deretter er knyttet opp mot forskning om hva som bidrar til miljøbevissthet Chawla, 2007). EID- modellen fire trinn handler om læring og dannelse i, til, om og for naturmiljøet (Bergan og Bjørndal, 2019).1

De fire trinnene i EID modellen er slik:

Våre metoder for å fremme bærekraftig utvikling:

- Ha et bevisst forhold til hvordan vi tenker og handler.
- Minst mulig matsvinn, og mest mulig norske råvarer.
- Holde oss faglig oppdatert og delta på kurs om matens innhold.
- Være mye ute i naturen og la barna få positive opplevelser.
- Bidra til at barn får omsorg og kunnskap og holdninger som ivaretar bærekraft.
- Utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger til å kunne ta ansvar for natur, kultur og respekt for livet.
- Samtale med barna hva vi i vår barnehage kan gjøre sammen for å bevare naturen.
- Legge opp til kritisk, kreativ og omsorgsfull tenkning.

- Gjennomføre prosjektarbeid om naturen.
- Opplyse foresatte hva de kan gjøre for å bevare naturen, som for eksempel digitale verktøy.
- Øke bevisstheten om at det vi velger å gjøre kan påvirke andre.
- Øke forståelsen for gjenbruk, gi videre, ta vare på.
- Plante ulike spiselige ting.
- Øve på å fikse ødelagte leker og bruke ting på nye kreative måter for å redusere mengde søppel.
- Bruke inspirasjon fra ulike nettsider som Miljøagentene, Naturvakt, Loopmiljøskolen og Planetpatroljen.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 11).

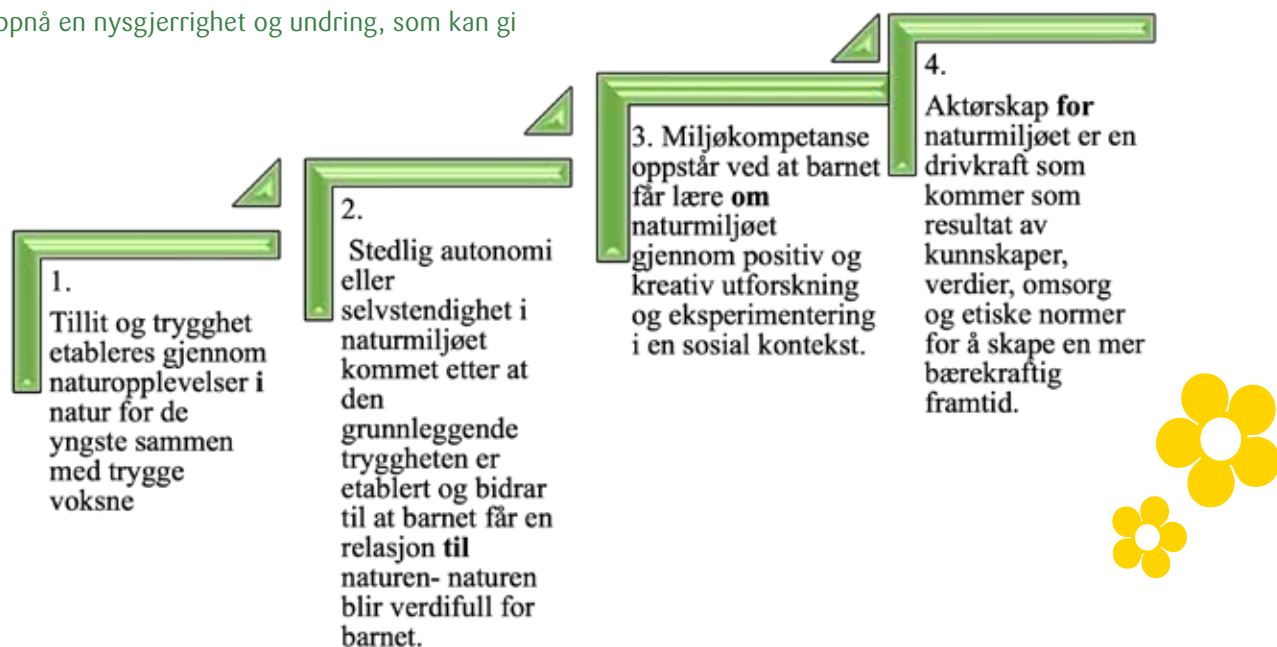
Våre metoder for å fremme livsmestring og helse.

Barnehagen skal fremme barns fysiske og psykiske helse. Vi skal bidra til at barn trives, har livsglede, opplever mestring, vennskap og tilhørighet i et fellesskap. Gjennom lek, relasjoner, bevegelsesglede, mat og omsorg legger vi til rette for at barns fysiske helse skal ivaretas og styrkes.

Våre metoder for å fremme livsmestring og helse:

- Skape en trygg arena hvor barnet kan være seg selv og lære seg selv og kjenne.
- Lære barn å sette egne grenser og kunne stå opp for egne meninger og vise selvhevdelse på en god måte. Våge å si NEI.
- Bruke TIK, emosjonsveiledning i møte med barns følelser.
- Tyde barns uttrykk som vises gjennom adferd. Det er tegn på noe og det må vi være nysgjerrige på og finne ut av.
- Bidra med veiledning og støtte i relasjoner.
- Være trygge og varme voksne.
- Praktisere et felles barnesyn og holdning om at barn «er ikke vanskelige, de har det vanskelig», og at barn gjør gode handlinger dersom de vet hvordan.
- Holde oss faglig oppdatert og bruke nyttige verktøy vi har tilgjengelig.
- Jobbe for å bygge tillit mellom barnehage og hjem slik at dersom det trengs, har de tillit til at våre handlinger gjøres til det beste for barnet.
- Gi barna positive og konkrete tilbakemeldinger, og være tydelige og grensesettende på en god måte uten krenkelser.
- Vise tydelig at vi bryr oss om alle barna i barnehagen uansett hvilken adferd vi møter.
- Jobbe for at hvert barn skal bli glad i seg selv, og være rustet til de ulike prøvelsene livet gir.

Du kan lese mer om handlingsplan for trygt og godt barnehagemiljø ved å klikke på denne linken [Handlingsplan om psykososialt miljø i barnehagen](#)

4. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 19)

Barnet først er et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse. Det består av tre ulike hovedområder som sammen bidrar til å styrke barns allsidige utvikling; sosioemosjonell støtte og veiledning, organisering og ledelse samt læringsstøtte.

Sosioemosjonell støtte og veiledning:

Sosioemosjonell støtte og veiledning handler om hvordan de ansatte klarer å skape en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle gode relasjoner med andre, oppleve glede ved å lære noe nytt, oppleve trygghet og tilknytning og ha en opplevelse av selvbestemmelse og selvstendighet.

Positivt klima: I et positivt klima smiler og ler de ansatte sammen med barna. Vi ser mange bevis på at de har en god relasjon til barna, og de viser entusiasme og interesse både med kroppen og stemmen. De er der barna er, i barns høyde og med kroppen vent mot dem.

Negativt klima: Det er fravær av at de ansatte straffer, håner, kjefter og erter barna.

Sensitive voksne-trygge barn: Å være sensitiv handler om å være oppmerksom og respondere på det enkelte barns tegn på at de har behov for støtte. De ansatte kjenner barna godt. De merker hvis barna er urolige, redde, uoppmerksomme, uinteresserte, og de tilpasser atferden sin for å respondere på det de ser.

Barns perspektiv og medvirkning: De ansatte følger barns initiativ og ideer, viser fleksibilitet og ivaretar barnas perspektiv. De lar barn uttrykke seg og etterspør barns ideer, gir barn ansvar og oppmuntring til å klare seg selv.

Emosjonskompetanse hos barn og ansatte:

Emosjonskompetanse handler om å identifisere og forstå egne følelser og håndtere frustrasjon. Det handler om å forhindre at stress og uro overvelder evnen til å tenke klart, og ha kontroll over hvordan og når du uttrykker følelser.

Emosjonsveiledning: I emosjonsveiledning er de ansatte bevisst barnets følelser, er til stede, oppretter kontakt med barnet, viser forståelse og aksept for barnets følelser. De går inn i følelsen til barnet, og navngir følelsen. Hvis nødvendig, hjelper og støtter de barnet i problemløsningen.

Organisering og ledelse:

Organisering og ledelse handler om hvordan ansatte skaper en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle god selvregulering, holde fokus og vise interesse for lek og læringssituasjoner. De ansatte etablerer og opprettholder rutiner og strukturer for

å skape forutsigbarhet og trygghet, slik at barna kan engasjere seg i meningsfulle og utviklingsfremmende aktiviteter.

Gruppeledelse og veiledning: De ansatte er proaktive og har klare forventninger til atferd. De gir oppmerksomhet på ønsket atferd og gir trygge og forutsigbare rammer.

Tilrettelegge for lek, læring og overganger:

Avdelingen har klare rutiner og de ansatte sikrer flytende overganger. Barna kjenner til regler, og barnehagehverdagen preges av lite venting. Innhold og aktiviteter er godt forberedt.

Variasjon: Det er varierte og interessante materialer i barns høyde. De ansatte tar barns perspektiv og legger til rette for barns deltakelse i aktiviteter.

BARNET FØRST!

Læringsstøtte:

Læringsstøtte handler om at de ansatte gir støtte til barnas læring. Det teoretiske grunnlaget kommer hovedsakelig fra forskning på kognitiv utvikling og språkutvikling. Der vektlegges forskjellen mellom det å kun lære fakta og læring av hvordan fakta henger sammen, er organisert og avhengig av hverandre. Barns kognitive og språklige utvikling er avhengig av mulighetene de får til å benytte eksisterende ferdigheter, og om de ansatte støtter utviklingen av stadig mer komplekse ferdigheter. Læring skjer når barnet er i samspill, er aktivt og opplever mening og engasjement. Ren instruksjon egner seg ikke for barn i barnehagealder. De har behov for å delta og medvirke og oppleve mening for at læring skal kunne skje.

Begrepsutvikling, forståelse og dybdelæring:

De ansatte bruker læringsfremmende diskusjoner og aktiviteter sammen med barna. Læring handler ikke bare om å tilegne seg kunnskap, men også om å benytte denne kunnskapen i nye situasjoner. De ansatte legger mest vekt på å øke barnas forståelse, snarere enn bare å gjennomføre læringsaktiviteten. De ansatte relaterer nye begreper til situasjoner, hendelser eller objekter som barna er kjent med. Gjenkjenning fremmer læring. De ansatte etterspør barns tenkning og problemløsning.

Tilbakemeldinger: Barn trenger tilbakemeldinger på egen læring for å få mest mulig ut av en situasjon/aktivitet. Når barna er i lek og holder på med aktiviteter kan de ansatte gi hint (verbalt eller fysisk) eller stille spørsmål og komme med innspill for at barna skal holde på lenger med en oppgave, og dermed oppnå økt læring og mestring. Målet er tilbakemeldingssirkler, det vil si gjentakende spørsmål - svar – sekvenser, slik at barnet får en dypere forståelse av det aktuelle temaet.

Språk: I språkstøtte er det viktig med hyppige samtaler sammen med barna, og frem- og tilbake utvekslinger mellom barnet og de ansatte. De ansatte snakker med barna, ikke til. De stiller mange åpne spørsmål, der det kreves mer enn et eller to ord til svar, de repeterer og videreutvikler barnas utsagn, setter ord på det de selv gjør og det barna gjør. De har et variert språk, forklarer ord og knytter ord til hendelser/erfaringer her og nå. De ansatte har en klar intensjon om å fremme barns språk i samtaler mellom barna og mellom barn og ansatte.

Egenledelse i lek og læring: De ansatte støtter barn i sin utvikling av egenledelsesfunksjonene; planlegging, organisering, arbeidshukommelse, fleksibilitet, selvregulering, selvmonitorering, igangsetting. De ansatte tilrettelegger for et variert og rikt lekemiljø og deltar i barnas lek.

SLIK ARBEIDER VI I LYS AV BARNET FØRST (CLASS) MED:

Omsorg

«Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring»

Rammeplanen 2017

Omsorg og trygghet er viktig for barn i barnehagen. Dette sikrer vi gjennom å møte barnet med kjærlighet, respekt, forståelse, medfølelse og anerkjennelse.

Omsorg er å ivareta alle grunnleggende behov som mat, bleier/toalett, hygiene, søvn, barns sikkerhet og trygghet. Behovene vil variere fra barn til barn, noe som i vår praksis betyr at de yngste barna sover når de blir trøtte, mat får de når de er sultne, bleie får de når den må byttes. Dette er behov vi ikke vil rutinefeste, da dette handler om små barns medvirkning i egen hverdag. Da er det viktig med positive, tilstedeværende, lydhøre, engasjerte og rause voksne som er glad i jobben sin og som ønsker å gi alt for at barnet skal bli møtt der det er.

Alle barn skal føle seg velkommen og ventet. Det er derfor viktig med primærkontakter til alle barna i oppstartsfasen for å skape en ekstra god og trygg ramme for barn og foresatte. Hos oss har vi organisert det slik at det i all hovedsak er samme pedagog som følger barnet fra siste året på Bjørnungene til det er på plass hos Eknorbarna. Dette er for å gjøre overganger innad i barnehagen trygge, og på den måten sikre et godt samarbeid. Vi tilbyr også besøksdager og informasjonsmøte, i forkant av oppstart slik at barn og foresatte kan bli tryggere på hvem vi er og en helt ny hverdag.

Personalet skal se, lytte og være nysgjerrige på barns følelsesuttrykk, med holdningen om at all adferd er et uttrykk for noe. Det er vi som har ansvaret for relasjonen som er mellom barn og voksne, og det ansvaret må vi ikke glemme. Vi har Tuning in to Kids som satsning, og denne emosjonskompetansen gir oss gode verktøy for bruk av emosjonsveiledning i møte med barns følelser, og veiledning til foreldre som ønsker det.

Vennskap og fellesskap

«Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov»

Rammeplanen 2017

Alle trenger vi en venn og opplevelsen av å bli likt for den vi er. Barna skal oppleve tilhørighet og oppleve seg selv som betydningsfull.

I barnehagen skal barna tilegne seg lekekompetanse og sosial kompetanse som er grunnleggende egenskaper for å kunne delta i et fellesskap. Det betyr at vi må jobbe bevisst med holdninger, ferdigheter og kunnskap som utvikles gjennom sosialt samspill. Barnehagen skal bidra til at barnet øver på balansen mellom å ivareta egne behov og vise hensyn for andre.

Å være en del av et fellesskap krever forståelse for at man er forskjellige og har ulike ønsker. Det er viktig å lære at man må gi og ta litt, noe vi også ønsker at foresatte er bevisst på i sitt møte med egne og andres barn. Vi gjennomfører temaarbeid om vennskap, delta i barns lek og bidra til gode relasjoner og velfungerende samspill. Vi skal være oppmerksomme på utestenging og ekskludering og sette i gang tiltak raskt. Barnehagen har en viktig rolle i å forebygge mobbing, og da må ansatte være der barna er og sette tydelige forventninger til hvordan vi behandler hverandre. Dette arbeidet må også foregå i hjemmene.

I vennskap og fellesskap vil det være viktig for barn å bli kjent med egne grenser og hvordan de skal respektere andres grenser, og våge å stå opp for seg selv og egne meninger på en hensiktsmessig måte.

Tilhørighet

Tilhørighet handler om et grunnleggende behov om å oppleve seg selv som viktig i et fellesskap, og at man hører til noe eller noen. Det er et behov vi har både som barn og som voksne. Når man opplever å høre til, kjenner vi trygghet som bidrar til økt trivsel.

Vi har et stort ansvar for at alle barn skal opplever barnehagen som et sted det er godt å komme til. Et sted man kjenner igjen rom, mennesker, regler, rutiner ol. Et sted hvor de ansatte har en bevisst holdning til hvordan man kan skape tilhørighet i leken og relasjoner, men også i samarbeid med hjemmene.

Danning

«Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet»

Rammeplanen 2017

Danning er å ha et bevisst og aktivt forhold til omgivelsene og reflektere over det en gjør i samspill med andre. Barn er i en dannelsesprosess der de må få utfordringer, kunnskap, ferdigheter og støtte for å handle omsorgsfullt og ta gode etiske valg. Danning er en kontinuerlig prosess gjennom hele livet. Grensesetting og veiledning er viktig å lære barn i en slik prosess, og personalet og foresatte må gå foran som gode forbilder og skape trygge rammer for barna.

Personalet skal være bevisst hvordan vi setter grenser og veileder barn, og være bevisst vår egen rolle som forbilde. Det er i tillegg viktig at vi har god kunnskap om hva barns medvirkning er, og hvordan vi legger til rette for medvirkning for barn i alderen 0-6 år. Ved å bruke etiske dilemmaer som tema i samlinger, og få barna med i dialogen jobber vi direkte med holdningsskapende arbeid. Vi ønsker å lære barna respekt for andre mennesker, det materielle og andres eiendeler.

Lek

«Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre»

Rammeplanen 2017

Lek er kilde til barns utvikling, og vi skal gi dem gode lekemiljøer som bidrar til utvikling av lekekompetanse. Personalet skal være delaktige og innta ulike roller etter hvordan behovet er. Det er derfor en forventning at personalet har den riktige kompetansen og driven til å gjennomføre dette på en god måte.

Leken kjennetegnes ved at den er spontan og frivillig. Den er styrt av barnets indre forestillinger, erfaringer og fantasier. Den skal være lystbetont i et miljø med en positiv atmosfære og et fysiske lekemiljø som innbyr til lek på tvers alder, kjønn, interesser og erfaringer.

Hos oss får barna gode lekemuligheter både i barnehagen og ute på tur, og de ansatte har ansvar for å tilrettelegge lekemiljøer som fremmer den gode leken og gode relasjoner. Det er spennende å inkludere barna i utarbeidelse av lekemiljøer, og de får en god forståelse av hvordan lekemiljøet kan brukes til varierte leker.

Kommunikasjon og språk

«Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk»

Rammeplanen 2017

Vår barnehage skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling i omgivelser der personalet er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen jobber bevisst med å skape gode språkmiljøer og benytter alle muligheter man får.

Vi vet hvor viktig språk er for sosiale relasjoner, samspill, vennskap og læring. Tidlig og god språkutvikling er derfor en viktig del av vårt pedagogiske innhold. Språkutviklingen er individuell, og krever at de ansatte er gode på å lese og tolke barns ulike uttryksmåter.

Personalet skal ha språklig bevissthet gjennom alt vi foretar oss gjennom barnehagedagen. I samtaler med barn bruker vi åpne spørsmål, spørsmål som bidrar til tenkning og undring, knytter erfaringer til samtaler for å skape en bredere forståelse av begreper og sammenhenger, bidrar til dybdelæring ved å lære barn ulike ord og begrunnelser, gi gode tilbakemeldinger som har til hensikt å gi mestring og ønsket adferd. Dette og mye mer lærer vi om gjennom å bruke kunnskapen vi får gjennom arbeidet med CLASS. Personalet er bevisst på å ha høytlesning og variert utvalg av bøker tilgjengelig, være bevisst på bruk av språket i ulike situasjoner, bruk av bilder og tegn til tale, ha høyt fokus på lek og rollelek, og bruke språkstimulerende konkreter i temaarbeid.

Måltidene i barnehagen er en gylden anledning for språkstimulering og vi skal fokusere på gode samtaler og inkludering i måltidsituasjoner.

Progresjon

Vi skal sikre progresjon i vårt arbeid for barns utvikling. Vi har utarbeidet en progresjonsplan for hvert enkelt fagområde i Rammeplanen for barnehager. Den er ikke aldersinndelt, men trinndelt. Grunnen til det er at vi tenker at progresjon ikke kan knyttes kun til

alder med barnets individuelle utvikling og modning. Link vil du finne under barnehagens fagområder.

Digital praksis

Ny rammeplan fra 2017, konkretiserer hvordan digital praksis skal være en del av barnehagehverdagen.

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring»

«Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.»

(Rammeplanen 2017)

En av våre oppgaver er å vise digital dømmekraft og skape en bevissthet og forståelse knyttet til bruken av digitale medier og selvsagt ivareta personvern. Det forventes en faglig hensikt bak bilder vi tar av barns aktiviteter hvor prosessen er viktigere enn resultatet.

Personalet skal blant annet bruke PC, Pad og mobil med en faglig hensikt og som et verktøy vi kan utforske og være kreative sammen med barn. Det kan handle om å finne svar på spørsmål, kunnskap vi trenger til ulike aktiviteter, og fremvisning i forbindelse med prosjekter/temaer.

Digital praksis handler også om matematikk, koding, forstå skilter og mye mer som ikke handler om bruk av skjerm. Vi har hatt ansatte som har deltatt på kurs på Universitetet i Agder våren 2024, og lært mer om hvordan digital praksis kan gjøres sammen med barna og skape mange læringsmuligheter. De har for eksempel lært å bruke Greenscrene og app hvor man lager filme ved bruk av konkreter som beveges litt og litt for så å bli en film. Kjempe moro.

5. BARNS MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27).

§ 3. Barns rett til medvirkning

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.”

Barns medvirkning betyr at barn skal få påvirke noe som skal skje. Medvirkning handler mye om etikk, og måten man forholder seg til at barn skal få mulighet til å ha en mening. Et forhold basert på gjensidighet og likeverd. Ved å la barn få medvirke lærer de nyttig kompetanse om samarbeid, og kunne ytre egne ønsker og behov.

Vi som jobber i Alvehetta FUS barnehage skal ha stort fokus på å gi barna mulighet for medvirkning, og legge til rette for aktiviteter og lek med utgangspunkt i barnas interesser, opplevelser, og spørsmål som uttrykkes. Barna skal oppleve at barnehagehverdagen er til for dem, selv om det ikke betyr at de skal få

viljen sin hver gang. Å øve på å følge beskjeder og instruksjoner man kan være uenig i, er en viktig del av utviklingen.

Våre metoder for å sikre barns medvirkning er blant annet å lytte og vise interesse for barnas meninger og ideer. Ved å observere barns lek og aktiviteter kan vi inkludere funnene i ulike planer og ha en høy grad av fleksibilitet i forhold til endringer og justeringer. Vi skal ha klare grenser for når barn kan medvirke, og når det er de ansattes ansvar å bestemme, og dette krever at vi har nok kunnskap om hvordan barns medvirkning kan påvirke våre valg uavhengig av alder og språkferdigheter.

6. SAMARBEID

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

Samarbeid mellom barnehage og hjem er viktig for barnets trivsel og utvikling. Det krever at vi klarer å kommunisere godt og legge til rette for god dialog i hverdagen og i møter. Det kan i praksis bety at vi kan være uenige og se ting ulikt, men jobbe frem en felles forståelse og enighet for barnets skyld. Vi tar mange avgjørelser i vårt arbeid som bunner i grundige vurderinger, og som ikke alle foreldre er enig i for sitt barn, men som da er gruppens beste for eksempel. Og da må foreldre også kunne godta det, selv om det ikke var det utfallet de ønsket seg mest.

Barnehagens utvikling og kvalitet vil være avhengig av at foresatte gir oss konkrete tilbakemeldinger. Vi skal møte foreldre på en profesjonell måte og jobbe for gode løsninger som er til det beste for alle parter. Dette fører ofte til et godt samarbeid, og endringsprosessen kan settes raskt i gang.

Samarbeid med andre instanser:

Alvehetta FUS barnehage er en del av et nærmiljø, en barnehagekjede og vi samarbeider med ulike instanser for å kunne gi best mulig tilbud til våre kunder. De mest sentrale samarbeidspartnere er:

- Eier av Trygge barnehager, Eli Sævareid/eierstyret vårt.
- Trygge barnehager og FUS administrasjonen.
- Arendal kommune v/barnehageenheten.
- Foreldre.
- Foreldrerådet.
- Samarbeidsutvalget.
- Oppvekstteam.
- Pedagogisk – og spesialpedagogisk fagteam.
- Helsestasjon.
- BTI team (Bedre Tverrfaglig innsats)
- Stine Sofie Stiftelsen
- Barnevernstjenesten.
- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
- Tolketjenesten.
- Andre kommunale og private barnehager i Arendal kommune.
- Skole/SFO.
- NAV
- UIA
- Andre instanser ved behov.

Barnehagen tilbyr et gruppetilbud, hvor vi skal ta individuelle hensyn så langt det lar seg gjøre. Har barnet behov for individuell tilrettelegging utover barnehagetilbudet, vil det være andre instanser og paragrafer som må undersøkes nærmere.

Det er viktig for oss å minne om at det er kun ditt barn vi kan snakke med deg om, ikke andres. Vi er bundet av taushetsplikt. Unntak kan forekomme dersom foreldre ønsker å opplyse om at deres barn har ekstra utfordringer og er årsak til ulike handlinger som påvirker andre barn sitt barnehagemiljø. Det er dermed behov knyttet til ditt barn vi kan snakke om og lage tiltaksplaner for dersom det er nødvendig.

STUDENTER

Barnehagen har samarbeid med Universitetet i Agder (UIA) og er en praksisbarnehage hvor vi veileder blant annet barnehagelærerstudenter. Vi har ansatte som har tatt veiledningspedagogikk, og andre som også kvalifiserer til praksislærerrollen. Vi har blitt valgt ut til å være en barnehage som kan ta imot LSU studenter, noe som er en virkelighetsnær praksis som krever nøye planlegging. Å ha studenter hos oss oppleves vi som en positiv mulighet og har høy prioritet. Det fører til gode refleksjoner over valg vi tar i egen praksis, faglige diskusjoner og skaper en kultur for deling, som er en viktig del av å være en lærende organisasjon. Studentene bidrar med mye fersk, faglig kunnskap, og vi kan også oppnå å få nye tips og ideer i direkte arbeid med barn.

Alle ansatte er viktige rollemodeller, og må være bevisst vår påvirkningskraft hos studentene som skal utvikle seg til å bli dyktige ansatte for mange andre barn og gode kollegaer. Vi må vise de hva yrket handler om, hva det krever, og hvor viktig det er med en god kultur som jobber for en arbeidsplass man kan være stolt av.

Vi vet at ved å være en studentbarnehage hever vi vår egen kvalitet og er et viktig bidrag for de ulike utdanningsløpene.

7. OVERGANGER

Tilvenning i barnehagen

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

... En kan se det slik at barnet plutselig befinner seg i en situasjon uten mulighet til å kommunisere via språket sitt, det er ingen som forstår det. Det er derfor viktig at primærkontakten de første dagene jobber iherdig for å tilegne seg og forstå barnets ikke verbale språk for å kunne trygge, tolke og bekrefte barnet. Personalet jobber i den første tiden sammen med foreldrene for å få en felles forståelse av barnet. Foreldrene må hjelpe personalet til å forstå barnet og måten det formidler seg på.

«Liten i barnehagen» May Britt Drugli, 2017.

Som menneske skal tilpasse oss mange ulike situasjoner og steder, mennesker, krav og forventninger. Enten det er i familien, vennskap, bopel, utdanningsinstitusjon, militæret, jobb osv. Å kunne tilpasse seg og oppnå trygghet i nye og ukjente omgivelser er det barn gjør under tilvenning i barnehagen. Dette er en viktig prosess som vi mener tar den tiden den tar. Barn er ulike og har ulike preferanser, og man kan ikke sette et visst antall dager som fasitsvar for når et barn kan være alene uten sin foresatt. Derfor har vi en foreldreaktiv tilvenning, hvor vi ber foreldrene beregne 5 dager, med mulighet for god tid i perioden som følger.

Under tilvenning er det foresatte som lærer oss opp i hva deres barn trives med og foretrekker i ulike situasjoner. Hva trøster, hvilke rutiner fungerer bra, hvilke mat liker barnet godt, lekeinteresser ol. Sammen med foreldrene ser vi hva barnet deres trenger for å bli trygg nok med oss i barnehagen uten dem. Vi kommer til å stille spørsmål og observere for å på den måten lære dere og kjenne, samtidig som vi får konkrete råd om hvordan vi skal møte nettopp ditt barn på en best mulig måte. Det er dere som er eksperter på egne barn. Vi ber derfor foreldrene være tålmodige og se på muligheter for kortere dager den første tiden, og vite at vår terskel for å ta kontakt vil være liten da det er barnets beste vi må vise hensyn til.

Som et viktig forarbeid før selve oppstarten tilbyr vi ett hjemmebesøk, og 5 fastsatte besøksdager over fem uker der foresatte er med barna i et avtalt tidsrom. På den måten kan vi allerede før oppstart knytte trygge bånd og lærer mer om hverandre. Det vil også bli gitt tilbud om oppstartsamtale før oppstart slik at nødvendig info allerede er formidlet. Den fjerde uken vil det være mulighet for å delta i et foreldremøte sammen med daglig leder. Informasjon blir gitt og foreldre får mulighet til å stille egne spørsmål. Man får i tillegg mulighet til å treffe andre nye familier som kan dele av egne erfaringer, eller sette ord på felles bekymringer man kan oppleve når man skal være adskilt fra eget barn. En tilvenning skal oppleves trygt for våre foreldre også. Hvordan besøksdagene løses varierer, men mange velger å benytte anledningen under foreldrepermisjonen.

Før oppstart vil vi sende ut et velkomstbrev med info om vår tilvenningsrutine, hvem som er primærkontakt, dato og klokkeslett. Foresatte og barnets pedagog vil ha en samtale raskt etter oppstart. Dette mener vi skaper trygghet og er starten på et godt samarbeid. Vårt mål er at barna og deres foresatte skal få en god start hos oss.

Du kan lese mer om vår tilvenningsrutine ved å klikke inn på følgende link

[En trygg barnehagestart](#)

Overganger innad i barnehagen

«Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Vi jobber for at barn skal oppleve minst mulig stress og utrygghet knyttet til bytte av avdeling. Vi starter derfor tidlig på våren med å besøke hverandres avdelinger sammen med kjente ansatte, bli med på turer og øke hyppigheten ettersom det nærmer seg tid for selve byttet. Ved å ha rulling på pedagogiske ledere, vil det alltid være noen kjente og trygge ansatte som vil starte på samme avdeling i august.

Vi kjenner barna godt og gir de en myk overgang tilpasset hver enkelt i den grad det er mulig. Som en del av denne prosessen overføres minimum en ansatt (gjerne pedagog) med til ny avdeling slik at de har noen de kjenner godt og er trygge på. Det skal oppleves positivt å bytte. Det kan likevel forekomme at noen opplever byttet som utfordrende i starten og da ser vi på ulike tiltak som kan øke trygghetsfølelsen ut ifra det enkelte barnet.

Med individuell tilpasning mener vi at vi ser an barnets utvikling, og avgjør mest mulig i samråd med foresatte om et barn bør vente litt eller evt bytte tidligere.

Overgang mellom barnehage til skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Vi har utarbeidet en egen handlingsplan for å sikre at overgang barnehage og skole skal bli en positiv og trygg opplevelse. Hensikten er at barnehagen ønsker å gjøre barna robuste og best mulig forberedt til skolehverdagen ved å gi dem nyttige verktøy for å kunne trives på skolen. Fokus er dermed å gi barna et godt selvbilde og opplevelser av mestring og glede. Gjennom vårt pedagogiske opplegg gir vi barna kompetanse innen lek, samarbeid, konflikthåndtering, respektere andres grenser, få kunnskap om egne grenser, impulskontroll, selvstendighet, selvhevdelse, hvordan håndtere motgang/nederlag/ting som er vanskelig, og hvordan få og beholde venner. Vi ønsker også at de får kjennskap til IT, tall og bokstaver.

Vi tilbyr vanntilvenning for førskolebarna. Det er en styrke for barnet med alt de opplever som trygt og som gir dem mestringsfølelse. Dette bidrar også til et godt samhold i gruppen, og gir rom for å teste ut grenser i et annet miljø enn det vi daglig omgås.

Barnehagen sender overføringsskjema med viktig og nyttig informasjon om barnet til skolen. Overføringsskjemaet skriver vi sammen med foresatte på utviklingssamtalen på våren og sender til barnets skole. Vedrørende barn som har behov for henvisning til PPT, vil denne prosessen starte tidligere i barnets siste barnehageår. Info vi deler med ulike instanser, som ikke går inn under loven om vår opplysningsplikt, krever foresattes samtykke.

For at barna skal bli litt mer kjent med skolen de skal begynne på, deltar vi på de arrangementene som barnehagen inviteres til å delta på i skolens regi, og som er i relativt nær avstand til barnehagen og at det lar seg gjøre innenfor vår bemanning. Ved skoler som ligger nær barnehagen vil vi besøke skolens område før skolestart. Vi vil ta en vurdering for om det lar seg gjøre dersom barnet skal begynne på en annen skole med litt lenger avstand.

Mer om Arendal kommune sin handlingsplan for overgang barnehage – skole kan du lese ved å gå inn på linken [Plan overgang-bhg-skole Arendal kommune](#)

8. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Lærende organisasjon

«Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

I FUS er vi lærende barnehager. Personalet er i kontinuerlig utvikling, reflekterer over faglige og etiske problemstillinger, holder seg faglig oppdatert og er gode rollemodeller. Senge (2006) sier: «en lærende organisasjon er en organisasjon som kontinuerlig forbedrer sin evne til å skape sin egen framtid.» Vi legger derfor vekt på at personalet utvikler sine evner og bygger sin kapasitet slik at barna møter omsorgsfulle og kompetente ansatte.

Kvalitet i barnehagens pedagogiske tilbud skal oppfylle krav som er tydelig beskrevet blant annet i Rammeplan for barnehager av 2017. For å kunne innfri dette trenger vi å utvikle oss og våge å se behovet for endringer i egen praksis. Dette må vi gjøre på en strategisk og systematisk måte ved bruk av vår egen metode.

Det er høye forventninger og krav til alle ansatte i Alvehetta FUS barnehage. Vi er helt avhengige av at alle er med og drar lasset sammen. Ingen er mer viktig enn noen andre, men vi har ulike roller og dermed ulik form for oppgaver og ansvar.

Sammen skal vi skape de beste teamene med gjensidig respekt, raushet, toleranse, humor og tillit. Gode kommunikasjons- og samarbeidsevner, sammen med kritisk tenkning, tilbakemeldinger, prøving og feiling. Et team som sammen gir barna et miljø de vil storkose seg i, og utvikle seg i riktig retning.

Hos oss forventes det at alle bidrar til effektive og lærende møter ved å møte forberedt på tilsendt info, artikler og oppgaver. På den måten kan vi bruke tid på refleksjon og gode faglige diskusjoner som bidrar til utviklende praksis.

For å bli en lærende organisasjon jobber vi ut ifra modellen til Fullan og Quinn om Koherens, og inspirasjon hentet fra Senge sine 5 disipliner.

Det handler om kunnskap rundt rammefaktorene som må ligge til grunn for å kunne lære å lære. Dette har vært en del av det faglige interne kompetansearbeidet vårt siden 2021.

Våre metoder for å opprettholde en lærende organisasjon er å holde oss faglig oppdatert og være ansvarsbevisste i forhold til gjennomføring av avtalte planer. Vi våger å utfordre oss selv, ta imot og gi veiledning, ha fokus på god tilbakemeldingskultur, og er flinke til å tenke løsninger og se muligheter. Vi skal skape en god arena for kunnskapsdeling, bruke ressursene fornuftig, dele, bidra og lære nye ting.

Det er viktig at alle ansatte er gode rollemodeller og bidrar til en god samarbeid- og ansvarskultur (Fullan & Quinn, 2017). At vi skaper klare retningslinjer og snakker felles språk for å kunne ha godt felles fokus på arbeidet vårt og dets betydning, samt få kunnskapen vår ut i praksis for barnets beste.

Planlegging

«Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barngruppen, og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

Vi planlegger hverdagens aktiviteter, prosjekter ol ved hjelp av et utarbeidet faglig årshjul med hensikt å bidra til at vi har pedagogiske planer og aktiviteter som gjennomføres i henhold til våre rammefaktorer og krav. Årsplanen bruker vi aktivt i planleggingen vår.

I planleggingsprosesser bruker vi verktøy som den didaktiske relasjonsmodellen og maler vi selv har utarbeidet for å skape en tydelig kommunikasjonsform både til personalet, men også foresatte. Planene skal implementeres i personalgruppen og være åpne for medvirkning og kapasitetsbygging. Vi ønsker å få alle ansattes styrker opp og frem, samtidig som vi vil utfordre for økt kompetanse.

Foreldre mottar månedsbrev hvor planer deles. Her vil også være gode tips til bruk av TIK tilpasset avdelingens barn, og hva vi har ekstra fokus på i forhold til CLASS. Planer legges i tillegg ut i kalenderen i Mykid.

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 38).

Våre metoder for vurdering er at vi har årlige observasjon av eksterne CLASS observatører, samt intern observasjon av sertifiserte CLASS observatører for å følge opp arbeidet midtveis slik at vi kan justere og legge nye og bedre strategier ved behov.

Vi evaluerer og vurderer vårt arbeid på avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter og planleggingsdager. Vi evaluerer i tillegg etter diverse felles aktiviteter som FN dagen, samefolkets nasjonaldag, brannvernukaen, 17 mai, karneval ol slik at dette tas med videre neste år.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40).

Årlig har vi et grundig arbeid knyttet til resultatene i UDIR og medarbeiderundersøkelsen. Vi ser på tallene, analyserer og ser på mulige årsaker, hva vi gjør bra og hvorfor, hva vi ser vi må endre, hvordan vi gjør dette pr i dag, hvordan det vil se ut for å forbedre oss, og hva det krever av hver enkelt. Dette har en fast plass på agendaen i ulike møtepunkter gjennom året slik at arbeidet får en god kontinuitet og kan justeres underveis, samt være grunnlag for viktig veiledning.

Dokumentasjon

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 39).

Vi har ulike metoder for å dokumentere vårt pedagogiske arbeid etter hvilke hensikter det har. Vi har dokumentasjon fra utviklingssamtaler, månedsbrev, månedsevaluering, samt prosjektdokumentasjon med synlige mål, faglitteratur henvisninger, planer og evalueringer. Bilder med tekst om prosessarbeidet i Mykid er en metode vi bruker for å holde foreldre oppdatert på hverdagen til deres barn, hvor vi også knytter det opp mot rammeplanen.

Vi har ulike metoder for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet hos oss etter hvilke behov vi må dekke. Dette avhenger av alder og utviklingsbehov som gjelder på gruppenivå eller enkeltnivå.

I forbindelse med enkeltbarn og ekstra støtte lager vi en tiltaksplan i samarbeid med foreldre. Denne planen vil sette ord på miljøet rundt barnet, utfordringer og styrker, mål for tiltakene, metoder, hvem som er ansvarlig, lengden for tiltaket og evaluering.

Vi har god erfaring med å dele i mindre strategiske grupper og bruke arealene våre lurt slik at vi kan tilby ulike lekemiljøer, utfordringer og introdusere nye ting på en trygg og god måte. Vi bruke dagtavle for å synliggjøre dagens innhold på en tydelig måte som skaper forutsigbarhet med utgangspunkt i gode pedagogiske planer. Andre virkemidler er konkrete, bøker, musikk og spesifikke pedagogiske verktøy vi har etter hvilken utfordring vi står ovenfor.

I møte med barns følelsesuttrykk og følelser, bruker vi verktøy som er hentet fra TIK og COS. Det er viktig at barnet opplever seg sett og hørt, og at vi baserer planene våre ut ifra barnets beste. Et godt samarbeid mellom barnehage og hjem er viktig for at dette skal fungere best mulig. Vi har mål om å ha raske prosesser, og ikke drøye for lenge. Det er mange små grep som kan gjøre store forskjeller på kort tid.

Avdelingsmøter er en viktig arena for å sikre at alle ansatte er trygge på deres rolle i tilretteleggingen. Arbeidet følges opp av pedagogisk leder på avdelingen. Ser vi at flere tiltak trengs utover vårt mandat vil dette gjøres i samarbeid med foresatte.

9. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Barnehagen har 7 ulike fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 47).

Rammeplanen for barnehager stiller konkrete krav til barnehagens pedagogiske arbeid og personalets rolle for å sikre lik kvalitet. Det er mye barna skal lære i løpet av sin tid i barnehagen, og vi vet at barn er ulike og derfor modnes og utvikles i ulikt tempo. Dette fører til at barna trenger ulike utfordringer til ulike tidspunkter. Vår progresjonsplan har vi delt inn i 3 utviklingstrinn og ikke etter alder. Utgangspunktet er hva barnet mestrer og hvordan vi kan videreutvikle dette på mest mulig hensiktsmessig måte. Barnet får medvirke på egen utvikling gjennom våre observasjoner og tolkninger av deres uttrykk, eller tydelige forslag til ideer og ønsker. Progresjonsplanen bruker hver avdeling i sine planer og gjennomfører ved hjelp av ulike metoder, ute og inne. Det vi ønsker er at barna lærer mest mulig gjennom aktiviteter og lek i gruppers felleskap. Våre metoder for å ivareta rammeplanens hensikt med fagområdene (punkter eller tekstbasert):

[Link til progresjonsplan som ligger på vår hjemmeside:](#)

Kunnskapsdepartementet. (2017). Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Hentet fra <https://www.udir.no>

Kalender 2025-2026

Måned	Dato og aktivitet.
August	Ekornbarn deltar på Arendalsuken på barnehagedagen. Vi blir kjent på avdelingene.
September	5. planleggingsdag Vanntilvenning førskolegruppen i oddetall starter. Uke 38 Brannvernuke Foreldremøte avdelingsvis september eller oktober, mer info kommer.
Oktober	Utviklingssamtaler 24. Markering av FN dagen.
November	20. Påmelding for jul 27.Lyktefest og «Barnas hjerterom» på ettermiddag/kveld. Info kommer.
Desember	5. Nissefest for barna 16. Julebord for barna 12. Markering av Lucia – Foreldre inviteres i eget skriv. Blir ettermiddag.
Januar	2. planleggingsdag. Bidrag under Vinterfestivalen. Førskoleklubben deltar.
Februar	6. Markering av Samefolkets dag Karneval i barnehagen Førskolebarn på besøk til Asdal skole. (Egen invitasjon til andre nærliggende skoler) Frist registrere Ferie/kommer påsken.
Mars	10. Markering av barnehagedagen Start utviklingssamtaler Påskelunsj 24.mars 1 april stenger vi kl 12 pga onsdag før Skjærtorsdag
April	Utviklingssamtaler 15. Frist legge inn påmelding for sommeren. 24. Planleggingsdag 30. FUS - dagen! Felles foreldremøte- faglig fokus. Dato og info kommer. Rosaruss begynner midt i april
Mai	13. Markering av 17 mai. 15. Planleggingsdag Siste måneden med vanntilvenning på Bjorbekktunet.
Juni	Fotograf, dato kommer. Førskolebarna på avslutningstur med hyggekveld til kl 18:30 i barnehagen. Info kommer. 4. juni sommeravslutning for alle 17:15-18:30 19. planleggingsdag, barnehagen er stengt
Juli	Sommerstengt 28.29 og 30. Jfr vedtekter. NB frist for påmelding ukene26 til 31med registre ring «kommer/ferie». Dersom frist ikke overholdes settes ditt barn på automatisk ferie som ikke kan omgjøres, da ansatte skal ha svar på sin ferie innen 1.mai. Utsatt frist må avklares med Daglig leder før frist. Barnehagetilbudet vi har er opphold i samarbeidsform.

NOTATER

[illegible]

NOTATER

[illegible]

Alvehetta FUS barnehage AS

Nidelvåsen 60
4824 Bjorbekk

Mobil 37894999
Epost: dl.alvehetta@bhg.no

